

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Victory Boogie Woogie

Venema, P.

Citation

Venema, P. (1998). Victory Boogie Woogie. *Bestuurskundige Berichten*, 13(4), 25-27. Retrieved from <http://hdl.handle.net/1887.1/item:3234193>

Version: Publisher's Version

License: [Creative Commons CC BY-NC-ND 4.0 license](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

Downloaded from: <http://hdl.handle.net/1887.1/item:3234193>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

(professor) Laurence Peter en (journalist) Raymond Hull te vinden. Bijvoorbeeld in 'Organisaties vergelijkenderwijs' lezen we op pagina 21 dat het 'Peter-principe' de regel betreft dat iedere werknemer in een hiërarchie stijgt tot zijn niveau van incompetentie. Dit doet het boekje niet echt recht: het biedt op een speelse wijze een veelheid vrolijk verpakte inzichten die samenhangen met het centrale uitgangspunt. Zelfs de schijnbare uitzonderingen worden nauwgezet beschreven en van een verklaring voorzien. Bijvoorbeeld de 'percussieve sublimatie', of te wel de pseudo-promotie waardoor de reeds op zijn passende niveau van niet-functioneren werkzame persoon toch verder lijkt te stijgen in de hiërarchie. De 'promotie' dient in dat geval om bijvoorbeeld het falende promotiebeleid van een organisatie te camoufleren. Ook bieden de auteurs remedies om te voorkomen dat men zelf bevorderd wordt naar het eigen niveau van incompetentie, bijvoorbeeld middels 'geveinsde incompetentie'. Ook al is dit boekje bijna 30 jaar oud, zelfs de computer ontbreekt niet middels 'gecomputeriseerde incompetentie' ('de incompetente toepassing van computerstechnieken of de inherente incompetentie van computers). Kortom, een echte aanrader dit boekje!

Terzijde, voor degenen die zwoegen op serieuze wetenschappelijke publikaties: al na één jaar kon Peter ontslag nemen en leven van de verkoop van het boek dat in maar liefst 38 talen is verschenen (waaronder in het Nederlands: goed zoeken in de antiquariaten dus!).

advertentie

ORMIT

Organisatie voor Management Development

ORMIT zoekt net afgestudeerde academici om als management trainee in 2 twee jaar tijd ervaring op te doen bij vier verschillende bedrijven. Academici met affiniteit op het gebied van organisatie, informatie, automatisering of telecommunicatie krijgen de unieke kans om in korte tijd ervaringen op te doen waar je anders vele jaren voor nodig hebt. Management trainees doen hun opdrachten bij o.a. de volgende participanten: Akzo Nobel, Libertel, KPMG, Robeco, Rabobank International, Belastingdienst en Philips. Dit zijn slechts een aantal namen van de ruim vijftig participanten.

Voor meer informatie bel met Daniëlle van Peer (030-2984810) of kijk op internet: www.ormit.nl.

Victory Boogie Woogie

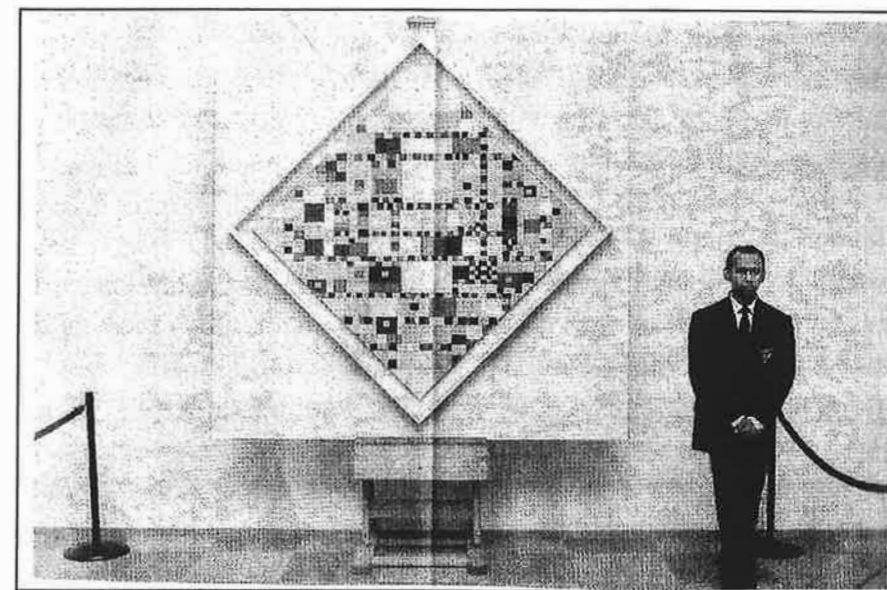
P. Venema

Nederland heeft een schilderij erbij. Vanaf 29 oktober aanstaande zal het kunstwerk te zien zijn in het gerestaureerde Haagse Gemeentemuseum, dat dan na een uitgebreide restauratie wordt heropend. Het bleef echter niet bij een simpele aankondiging dat er een nieuw schilderij aan de collectie Nederland is toegevoegd, er stak een storm van protest op.

Het schilderij

De *Victory Boogie Woogie* is het laatste werk van Mondriaan. Hij heeft niet lang genoeg geleefd om het af te ronden. Drie dagen voor zijn dood, hij stierf aan een ernstige longontsteking, in 1944 maakte Mondri-

hele vlakken veranderd. Zo schrijft hij in een brief aan vriend en kunstenaar Winfred Nicholson over *Picture No. III* "... Ik denk dat ik eindelijk geslaagd ben met de grote ruitvorm. Het is niet gemakkelijk geweest." Al deze twijfelingen, wijzigingen en verfij-

aan nog ingrijpende wijzigingen op het doek. Over het werk en de werkwijze van Piet Mondriaan doen vele verzinsels de ronde. Een hardnekkig misverstand is dat hij werkte met mathematische precisie en daarmee samenhangend ook een vermeende eenvoudige reproduceerbaarheid. Iedereen zou op een zondagmiddag een eigen 'nieuwe Mondriaan' kunnen maken. Dat is een illusie, veel lijnen bij hem lopen scheef, zijn niet overal even dik, hebben niet precies dezelfde kleur. Aan vele schilderijen heeft hij meerdere jaren gewerkt, aan de *Victory Boogie Woogie* werkte hij vanaf 1942 tot aan zijn dood. Op sommige schilderijen wordt vlak voor het verzenden naar de koper nog

ningen maken het werk van Mondriaan ook goed onderscheidbaar van vermeende 'nieuwe Mondriaans'.

In oktober komt Piet Mondriaan aan in New York, op de vlucht voor de oorlog. Vrijwel onmiddellijk maakt hij via Holtzman kennis met de boogie-woogie muziek, een ritmische gedreven vorm van piano-blues. Mondriaan reageert volgens de overlevering met de woorden *enormous*, *enourmous*. Deze muziek zal het werk van Mondriaan in de laatste vier jaren van zijn leven in hoge mate beïnvloeden. Vanaf dat moment doet in zijn werk een ongekennde dynamiek zijn intrede, hetgeen uitmondt in de *Victory Boogie Woogie*.

Een groot doek (127 x 127cm, verticale as 179cm) met blauwe, rode, gele, witte, grijze en zwarte rechtehoekjes, vierkantjes en driehoekjes. Heldere witte, gele en blauwe vlakken worden doorkruist door veelkleurige lijnen. Lijnen die vaak zijn opgebouwd uit elkaar overlappende stukjes gekleurd papier.

Tachtig miljoen gulden

Kort na de aankoop kwam de eerste kritiek. Tachtig miljoen voor een schilderij, een stuk linnen met olie- verf, in dit geval zelfs met stukjes papier en plakband, zou veel te veel zijn. En het is ook nog eens onaf! Volgens mij houdt het al dan niet af zijn van iets, geen enkel verband met de kwaliteit. Schubert's achtste symfonie *Unvollendete* wordt nog steeds uitgevoerd, terwijl die niet is afgerond, ongehoord!

Sommigen menen dat er beter kunst gekocht kan worden die in de toekomst sterk in waarde zal stijgen. Er zitten in deze gedachte maar liefst twee fouten. In de eerste plaats is het jammer dat het voorspellen van voorkeur totaal onmogelijk is. Bovendien kan wat over twintig jaar honderd keer meer geld waard is dan nu, over tachtig jaar wel weer hetzelfde waard zijn. De tweede essentiële denkfout is dat het beleid van de overheid moet zijn om kunst te kopen die veel geld waard moet zijn of worden. De taak van de overheid is niet het opbouwen van een effectenportefeuille in de vorm van schilderijen, maar een representatief beeld te geven van het culturele erfgoed van het land. Hieraan schort het regelmatig. Vele regionale en lokale musea hebben allemaal de bekende Nederlandse kunstenaars in hun collectie moderne kunst, zodat een bezoeker steeds hetzelfde rijtje ziet van Appel, Armando, Corneille, JJC van der Heyden, Lataster enzovoorts in plaats van kunstenaars van regionaal of lokaal belang.

Gelukkig zijn er ook mensen die menen dat het gewoon principieel fout is om tachtig miljoen uit te geven aan een kunstwerk. Hier is wat voor te zeggen, maar verdwaalt men langzaam maar zeker in een vage discussie over wat de overheid moet financieren en wat niet. Alleen de basisbehoeften of meer? En wat zijn basisbehoeften? Vormen de vele miljoenen die supportersbegeleiding elk jaar kost

Ikke niet en jij wel

Van B.C. van de Boogert verscheen in het NRC Handelsblad van 2 september verrassende ingezonden brief. De auteur is gepromoveerd kunsthistoricus en werkzaam bij het Rembrandthuis. Kern van zijn brief vormt twee punten. In de eerste plaats meent Van den Boogert te kunnen spreken als een vader des vaderlands en te weten wat het volk denkt: zij wil geen Mondriaan. Mondriaan is één van de meest gereproduceerde kunstenaars, etc. Het tweede punt is nog erger, Van den Boogert had veel liever zeventiende eeuwse kunst aangekocht, lees kunst voor zijn eigen collectie. Als men toch al in termen van lacunes wil spreken, dat vertoont de collectie Nederland op het gebied van de moderne kunst heel wat meer hiaten dan op het terrein van de zeventiende eeuw.

De politici

Ook van de kant van de politiek is er kritiek gekomen op de gang van zaken. De Nederlandsche Bank heeft 110 miljoen gulden niet aan de reserves toegevoegd, maar geschonken aan een particuliere stichting, die de aangekochte kunstwerken moet schenken aan de Nederlandse staat. De discussie werd aangezwengeld door D66 kamerlid Ursie Lambrechts in een ingezonden artikel in de NRC van 31 augustus. De discussie werd voortgezet in Buitenhof van 6 september jl. Zij vindt dat de kamer is aangetast in haar budgetrecht en juicht het onderzoek van de Algemene Rekenkamer toe. Nu is het jammer voor de critici, maar formeel heeft De Nederlandsche Bank juist gehandeld. Zij mag, met toestemming van het Ministerie van Financiën, zelf bepalen wat er met het geld gebeurt. Zalm heeft nog overlegd met premier Kok en de bewindslieden Hermans en Van der Ploeg, ook in de ministerraad waren er geen bezwaren.

Tast dit het budgetrecht van de Tweede Kamer aan? Nee dus, die afspraken zijn gemaakt, waarschijnlijk met instemming van de kamer. Als zij er graag over mee had willen praten, dan had de Kamer die afspraak, die dateert uit 1974, moeten veranderen. Misschien heeft het niet overleggen met demissionair staatssecretaris Nuis van D66 gezorgd voor enige wrevél bij deze partij.

De kritiek dat het om een of ander obscuur fonds gaat

met duistere bewindslieden is ook onjuist. De voorzitter van het fonds is tevens voorzitter van de Rembrandt Vereniging en lid van de Raad van State. De gehele aankoop werd door de top van de Nederlandse museumwereld gesteund.

Volgens hoofdredacteur Keuzenkamp van het invloedrijke Nederlandse economenblad ESB (ESB 4-9-1998) heeft De Nederlandsche Bank zich ongehoofwaardig gemaakt. Zij kan nu niet meer met voldoende gezag spreken over de overheidsfinanciën.

Holland op zijn smalst

In 1873 schreef Victor de Steurs een artikel in *De Gids* met de titel "Holland op zijn smalst". De Stuer had in Leiden gestudeerd, hij is verantwoordelijk voor het stripverhaal op de trap in het Academiegebouw over de gang van de Leidse student, in 1875 werd hij directeur van de afdeling Kunsten en wetenschappen van het ministerie van binnenlandse zaken. Een functie die hij mede te danken zal hebben aan zijn artikel in *De Gids*.

In het artikel pleit hij ervoor dat Nederland beter op zijn cultuurerfgoed dient te passen. Volgens hem verdwijnen elk jaar scheepsladingen Hollandse kunst naar Frankrijk, Engeland en Amerika. Nu heeft Nederland voor het eerst daadkracht laten zien om één van de belangrijkste schilderijen van deze eeuw voor

Nederland terug te halen en niet zoals zo vaak al deze eeuw cultureel erfgoed laten verdwijnen naar het buitenland. Dat terwijl in bijvoorbeeld Frankrijk, Duitsland en Engeland elk vaak meerdere van dit soort topstukken weten te behouden. Bijvoorbeeld door belastingregelingen en aankopen met speciale fondsen.

Misschien ter geruststelling van de rekende burger: kunst kan ook geld opleveren. De meeste toeristen komen naar Nederland voor de schilderijen van Rembrandt, Vermeer, Van Gogh en Mondriaan en nergens anders om. De gemeente Den Haag beschikt ook over dit inzicht. Zij heeft de tachtig miljoen moeten voorfinancieren. Dat kostte de stad ongeveer 1,7 miljoen gulden. Volgens de laatste berichten hoeft zij dit niet terug te hebben. Zij verwacht dat de extra inkomsten, dankzij de *Victory Boogie Woogie*, dat binnen korte tijd zullen goed maken.

Het zou bijzonder jammer zijn, maar niet ondenkbaar gezien de lange traditie die de Nederlandse politiek kent op dit terrein, al van voor De Steurs Thorbecke tot vandaag de dag, als de aankoop van de Mondriaan het plan voor een nationaal aankoopfonds zou torpederen.

Peter Venema

Student bestuurskunde in Leiden

HIER HAD UW ADVERTENTIE KUNNEN STAAN!!!

Bel Jan Korff de Gidts, 071-5273696